

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

Gracies á Deu sian dades

Mos conta l' Evangeli d' aquesta Dominica, que Jesucrist alimentá ab uns pochs pans y peixos á mils y mils de persones qu'el seguían: y mos deixa admirats un miracle, que si el vessem, mos espantaria.

Aquest miracle el veym, cada any, en sa multiplicació des fruyts. Se tiran grans de blat á dins es solchs; en breu temps es camp verdetja de petites bruyes, que tapan sa terra formant espessa catifa; apuntan tendres brins, que resisten aygos, neus, frets y ventades; y, en es seu dia, es blat espiga, dexant en mans des conrador es cent per ú. Una serment prima y delicada se vest y adorna d' hermosos pampols; s' allarga, aumenta y desrolla: forma espléndit dossier en es portal de sa casa; romp y esclata, ab tanta abundancia que sería difícil contarli es grans de rem.

Això no mos aturdeix, perque ho veym cada dia en sos fruyts de la terra, en sos peixos de la mar, en les aus del cel; multiplicació admirable y portentosa, demostració d' una Omnipotencia benèfica, que, per atendre á la vida, multiplica cada any els aliments en mida tant llarga, que sa producció general basta per el consum general y ses sobranses, son compensació ventatjosa entre lo cobrat y lo perdut.

Aixi es que del cel devalla es pa de totes ses families. Sa ma de Deu el reparteix de sa manera que li plau: y ni es qui planta es colque cosa, ni es qui rega, sinó Deu qu' heu multiplica.

Anys y anys visqueren llarga vida, anacoretas á mils en els deserts, y no los faltá pa que dur á sa boca, ni aygues fresques que brollassen de ses roques més dures. En camvi hem vist moltes plagues com sa filotxera y llagosta, que, en breu temps, deixaren desolades ses comarques més riques.

Qui ha lograt atresorar y ha adquirit grossa fortuna s' estufa y es posa inflat y altiu. ¡Beneit! ¿Qui li pot assegurar no 's veja á morir de fam en terra rònica? Es trabayador sa lamenta, perque passa pena per guanyar un trist jornal: y es poderós li te enveja, perque el veu fort, ab salut completa, respirant vida per quatre costats y

menjant ab més fruició s' escudella, qu' ell es plats més exquisits des cuyners.

Acostumam esser molt desacertats y molt injusts en nostros judicis: may alsam ets uys al cel, per benehir la Providencia divina, que sab ses nostres necessidats, les mira ab misericordia y les aten ab lliberalitat y llarguesa.

Encara anam més envant. Quant més se mos dona, més orgullosos tornam, més malcriats y més insufribles; quant més se mos regala, més esquitarells som, més inaguantables y etsigents. Res mos satisfá, ni mos agrada: y mos servim des meteixos beneficis de Deu per rebellarnos, ofendrel y cubrirlo d' infamia.

Moltíssim mos estima el Bon Jesús; que, en mitx de tot, te llástima de noltros: y mira ab misericordia á qui l' insulta y l' ofen. Posa en moviment es vents, aplega es niguls y los desfá quant vol, rega els camps ab pluja profitosa; encen es sol per donar vida á la terra, multiplica es grans y ses fruytes saboroses, mos dona cotó, llana y seda; estelles, metals y plomes; y quant hi ha dins els palaus de les Corts y pobres barraques de la montanya, tot mos ve de sa ma de Deu.

Donemli gracies: y moltes més gracies quant haguem rebut més. Besem sa ma tant més amorosament, cuan més mos vejem afavorits. Qui poria fermos naixer dins bosch sauvatje de cocoters y criar entre els siulos de serpents y bramuls de feres, mos ha fet naixer entre jardins de roses y criat dins la llar amorosa d' una familia cristiana.

Besem la ma de Deu omnipotent, qu' ab tanta misericordia mos tracta: y no pas dia sens darli gracies per tants de beneficis.

MOSSEN XESCH.

SANTS Y FESTES

DE LA PRESENT SETMANA

- Dia 16. Dilluns.—La Mare de Deu del Carme.
- Dia 17. Dimars.—S. Alex, conf.
- Dia 18. Dimecres.—S. Bruno, bisbe.
- Dia 19. Dijous.—S. Vicens de Paul conf. y fund.
- Dia 20. Divenres.—Sta. Margalida vg. y mr.
- Dia 21. Dissapte.—Sta. Praxedis vg.
- Dia 22. Diumenge ✠ —Sta. Maria Magdalena penitenta.

LA ESTÁTUA DE RAIMUNDO LULIO

Creim dever nostro informar als lulistes de lo que estampá, baix d'aquest títol *El Mallorquin* de dimecres passat. Deya així:

«Los periódicos franceses nos dan la noticia de que el presidente de la Diputación provincial de las Baleares ha llegado á París para solicitar el apoyo de los elementos universitarios y de la Prensa en favor de la erección de un monumento á Ramón Lull, nuestro Raimundo Lulio.

La idea ha encontrado, desde luego, calor y simpatía. Raimundo Lulio fué profesor de la Soborna; dejó escrito su nombre en la montaña de Santa Genoveva, tan respetada y amada por el genio francés, y es una de las glorias más puras de toda una época. Per eso París no dudará en llevar su piedra al monumento del grande hombre mallorquin.

Se alzarà la estàtua en una altura de la bahía de Palma, y el monumento será de grandes proporciones. Cerca de él se edificará una biblioteca y un museo luliano. (*El dimoni son els francesos! més saben ells á París que noltros á Mallorca*).

Las Universidades españolas están también interesadas en que no sea sólo la vieja Soborna la que ayude á erigir este monumento en memoria de un español glorioso. *El Heraldo de Madrid* ha ofrecido á la gestión de los mallorquines entusiasta ayuda para realizar su pensamiento, que habla muy alto en favor de la cultura del pueblo balear».

Això de cultura dels mallorquins, respecte á lo del monument á Ramón Lull,.... á Madrid, ignoran que no més fa 30 anys que, á Palma, posarem sa primera pedra, es dir, comensarem á replegar doblés pera posarla.....

La Almudaina de día 7 de Abril passat digué en s' article *Un autógrafo de Ramón Lull*:

«Parece providencial, ahora que este nombre ha vuelto á ser *removido* en Mallorca gracias á la iniciativa personal de uno de nuestros literatos. Y ya que sin pensarlo se nos ha ido en ello la pluma, bueno es que hagamos justicia.

Ramón Lull ha revivido nuevamente en el alma de los mallorquines, quienes proyectan de una manera formal, la realización de un monumento á su memoria. Idea tan simpática, tan digna, no ha partido ciertamente de elementos oficiales; nuestro colega *La Veu de Mallorca* la removiò por boca de Alomar, nuestro compañero y amigo queridísimo. Después de él la han impulsado otras personalidades y ello está en buen camino».

Abans de que una *Veu* de Mallorca ho remogué.....

¡Quin sens nombre de vegades s'en havia enraonat damunt casi tots els periòdichs de Palma!

Y are pensam: si arriba á implantarse el monumento sobre un promontori de la nostra badia, (idea que no mos desagrada si tan grandiosament se desitja realisar-lo), l'estàtua de bronso, cual estudi está llest, en lloch de 4 metros d'altura, n'hauria de tenir vint, y es Govern mos hauria d'entregar una corantena de canons de bronzo veys.

Y *El Ancora* de dijous passat stampa:

«Engarzadas con estas líneas presentamos estas otras que son de *La Roqueta*: (*de diumenje passat*.)

«Dimars se va celebrá a Sant Francesc sa festa que cada any dedica s'Excelentísim Ajuntament an el Beato Ramón Lull. Encara que h assistissen s'Il-lustríssim Sr. Bisbe, s'Excelentísim Sr. Governadó y altres il-lustres persones, hey havia falta de concurrencia. Ho extranyarem molt, dat es gran moviment luliá qu' ara s' observa: si bé es vé que molts se diuen *lulians*, més perque *está de moda* que per altra cosa.»

Quando los hijos de San Francisco propagaban la devoción al B. RAMON LLULL, y le presentaban al pueblo como un santo y un sabio, como al grande amador de Dios y de las almas, al admirable despreciador de las glorias mundanas, al extático de Randa y de Miramar; [el pueblo mallorquin era entusiasta y fervoroso amigo del Martir de Cristo y solemnizaba su fiesta con gran regocijo: ahora la prensa de París, el *Heraldo de Madrid*, y otros que no son los frailes franciscanos, ni los ministros de la Iglesia *remueven* el mundo ensalzándonos á Ramón Lull, al sabio, al heroe, al genio, al pensador; y Mallorca *mira indiferente todo este movimiento* y no concurre al templo á venerar las reliquias del insigne mallorquin, ni el día de su fiesta.

Esto, arroja mucha luz.»

¿Vol dir que els *lulians de moda* son els qui no assisteixen á l' Iglesia?

¡Llástima, que no coneixem, fins el present, més que un sol propagandista actiu, capás y amb forces oficials, com heu es el Sr. President de l'actual Diputació provincial de Balears, pera que pugua realisar dit projecte. F.

EL DESERTOR

TRADUCCIÓ DEL ROMANÇ POPULAR ALEMANY TITULAT
EL SUÍS Á STRASBURG

A la ciutat de Strasburg
la mort ¡ay Deu! m' hi esperava,
que ma dísort comença
just al peu de ses murades.
A l' altre banda del riu
s' hi axecan les grans muntanyes,
els Alps d' hont vaig venir,
els Alps ¡ay! qu' anyorava.
Mentres jo lluny, tan lluny d' ells
plorava aquí 'ls horabaxes
se 'n hi pujava ditxós
el pastor sonant la gayta;
com vaig sentir aquell só
no pogué més l' anyoranga:
—Adeu, adeu, Strasburg!...—
vaig al riu y 'm tir á l' aygua
Vaig dexá 'l servey del Rey
per tornar cap.á ma pátria;
prest sabré, pobre de mi,
perque he trencat l' ordenanga.

Centinelles que m' han vist
m' han agafat á trench d' auba,
m' han duyt á ca 'l capitá,
la sentència ja 's dictada.
No 'm salvará ja ningú
d' aquest mon, si Deu no 'm salva!
Demá á les deu del mati
me 'n treuran á l' esplanada,
devant el meu regiment,
devant els meus camarades:
—Amichs, vos demán perdó
que l' hora ja 's arribada!...—
Com tots m' haurán perdonat
vendrán les arcabugades!

—Companys meus, aquí 'm teniu per la darrera vegada: no 's qu' haja feta cap mort ni 'm matan tampoch per lladre; si 'm matan, el bon pastor dels Alps ¡ay! n' es la causa; qui m' ha fet tot aquest mal es aquell so de la gayta que de lluny, lluny, pe 'ls costers tan dolçament me cridava; la gayta del bon pastor dels Alps ¡ay! es qui 'm mata!

Vosaltres tres, tirau drèt perque no 's perdi cap bala, el prech derrer que vos fas que no 'm fassiu patir massa. No 'us dolgue, no, tallá 'l brot d' una vida jovensana; tireume tots tres al cor y tots tres á la vegada, perque axis el disparar y el morir, tot sia á l' acte. ¡Oh, Deu del cel, en qui crech, jo 'us encoman la meua ánima: vullauli obri 'l paradís ara que pren la volada!

R PICÓ Y CAMPAMAR

L'Escapulari de Nostra Senyora del Carme

EL testimoni de més valia y més patent del amor y ternura que respira el tendre cor de Maria vers dels homos es sens dupte el sant escapulari qu' aquesta gran Senyora devallá del cel y del que mos feu entrega. En ell están vinculades les gracies més sublims per la nostra ánima y també los remeys segurs á les necessitats del nostre còs; ell es rica prenda de la protecció que á la Mare de Misericordia plau concedirnos sobre la terra, y de la nostra eterna benaventuransa en el cel.

De los favors temporals qu' obtenen los vertaders devots de la Mare de Deu del Carme, vestint son escapulari, no cal parlarne, perque ¿quí es capás á contar los prodigis y miracles sens nombre que s' han obrat per medi d' aquesta miraculosa vesta? ¿quí hi ha de noltros que en mig dels trabays y penalitats d' aquest desterro no haja corregut als peus de la Verge del Carme, sens obtenir de la seua ma poderosa el remey de les nostres dolencies, el bálсам de les nostres ferides, el raig de llum divina qu' illumina les tenebres del nostre enteniment, el consol y l' esperança al nostre cor? Be heu sabeu tots, quantes voltes l' escapulari del Carme ha servit de defensa dels llamps en mig de la tempesta furiosa, de corassa impenetrable en mig d' encesa batalla, de salvavides al mariner retut en mig del perill del naufragi.

De més valer y profit per les nostres ánimes son els bens espirituals concedits als qui vesteixen amb devoció aquella joia d' amor. Un d' ells es en primé lloch, el contengut en les sigüents paraules de la Verge: «Vat aquí, fill amat, aquest escapulari, senyal de la meua benevolencia y protecció á ta Germandat, privilegi de pau y d' aliança eterna, qu' he obtengut per tú y per tots los fills del Carme; el qui morirá revestit d' aquest hábit no sufrirá el foch etern.» Així parlá la Verge Maria havent devallada del cel rodetjada d' àngels, y entregant el sant escapulari al noble y virtuós inglés Sant Simó Stock, sest general llatí

de l' Orde del Carme, que per indicació de la mateixa Senyora abressá l' Orde quant aquesta estententse per Occident, entrá dins Inglaterra. Succedí això el día 16 de Juriol de 1251, día en que noltros celebrám la festa de Nostra Senyora del Carme senyalada per l' Iglesia.

Aquesta promesa, si be gran y filla d' un amor intens, no fou encare més que part de lo que, ab ma lliberal, volia concedir als seus devots la Verge del Carme. Perque més tart Ella mateixa aparegué al Sumo Pontífice Joan XXII, dientli respecte al escapulari: «Y si els meus devots y confreres tenen que passar per les penes del purgatori, jo que som sa Mare, devallaré es dissapte després de la seua mort y los lliberaré d' aquell lloch d' expiació, volant á la montanya santa de la vida eterna.» El Pontífice obehint les ordes de Maria va expedí el 3 de Mars de 1322 la Bula que anomenám *Sabatina*, la que conté explícita la segona promesa de la Reina del Carme als seus devots.

De manera qu' els que vesteixen el sant escapulari y la seua vida correspon á la santedat de tal hábit tenen segú estar lliures del foch del purgatori, y alcansar el descans etern el dissapte sigüent á la seua mort. Així se desprén de les promeses formals y espícites de Maria; primerament á Sant Simó Stock, de que no comportaria que nengun dels seus se condemnás: això es, no consentirá que muyran en pecat mortal; y en segon lloch, al Papa Joan XXII, de que, á més d' alliberarlos del foch etern, si cayen en les penes del purgatori los treuria el dissapte després de la seua mort. ¿Pot cabrer major sollicitut y ternura en les entranyes amoroses de una mare?

Vaja, donchs, ja que pareix que la Reyna dels Cels se complau d' una manera particulá amb lo títol de Mare de Deu del Carme y té especial predilecció als seus devots que vesteixen son escapulari qu' ella texí y enriquí amb tans magnífichs dons, donemli gust y corresponguem á tan fines atencions honrantmos amb tan santa vesta y siem humils y faels devots seus, que tot será en profit de la nostra ánima y així alcansarém després gosar amb companyia seua la pau dels justs.

* * *

No será per demés recordá aquí que fa vuyt anys nostro Santíssim Pare Lleó XIII, ascoltant les súpliques que li dirigia el Reverent P. Fra Lluís Maria Galli, prior general de l' antiquíssima y profética Orde dels Hermanos de la Verge del Carme, amb decret de 16 de Mars de 1892 se va digná alsar l' indulgencia plenaria del día de la festa del Carme, á modo de jubileu del Sant Escapulari, concedint que se pogués guanyar dita indulgencia á totes les iglesies de religiosos y religioses carmelites calats y descalsos, *toties quoties*, desde les dues d' es capvespre del 15 de Juriol, fins la posta del sol del sigüent día 16, poguentse aplicar en sufragi de les ánimes del purgatori.

Les iglesies en que, en virtut d' aquest decret, se pot guanyar el Jubileu del Carme, son: dins Palma únicament á ses Tereses; fora porta, á l' Oratori dels Hermanos carmelites del Arraval, y per la pagesia no sabém més que l' Oratori ó Ermita que tenen el mateixos hermanos del Arraval á Esporlas just demunt una muntanya d' aspre pujada situada devant el poble, y qu' ara, per rahó de dit Oratori, anomenan *Monte Carmelo*.

Convé advertí qu' enguany ab motiu del Ju-

bilèu del Any Sant están suspeses totes les demás indulgències, si be están exceptuades les directament concedides en favor de les ànimes del purgatori; així en les dites tres iglesies poren guanyar tantes indulgències com visites se fassin, cumplint els requisits, però aplicantles als faels difunts.

També el qui visiti la devota imatge de la Verge del Carme de l'Iglesia del Sant Hospital, qual antiga confraria gosa de les mateixes gracies que disfrutavan els confreres del antich Convent de Carmelites, d'hont procedeix dita imatge, pot guanyar una Indulgència plenaria, aplicable enguany en sufragi de les ànimes, desde les dues d'avuy horabaixa fins demà posta de sol, ó també qualsevol dia dels tres de Coranta-Hores que comensaren ahí. Aquest privilegi que gosa l'Imatge de la Mare de Deu del Carme del Hospital fou concedit per la Sagrada Congregació d'Indulgències en decret de 11 d'Agost de 1840.

Gosan dels mateixos privilegis, gracies espirituals é indulgències de la Confraria del Carme, les fundades en l'iglesia de Sant Matgí, segons decret que va expedí en Roma Fra Lluís M. Galli, dia 7 de Febrer de 1890; y en la Parroquial de Sta. Eulari, per decret concedit últimament pe 'l mateix Prior General dels Carmelites, dia 15 de Juriol de 1898, revisats per l'Ordinari. Per tant, á Sta. Eulari y á Sant Matgí se pot guanyá també l'Indulgència plenaria del Carme, el dia d'aquesta festivitat, ó el diumenge antes ó después de la meteixa.

S. ELVIRO MÀS.

Rebut y agrañit

Ingresos y gastos de la Junta de Protección al Soldado.—Opúscul del que, per descuit, no'm darem conte en el número passat. De ses dades y rebudes resulta ab tota claredat qu'els ingresos per tots conceptes sumaren 47,636'51 pesetes; y s'en han repartides als soldats repatriats malalts y á ses families pobres 47,440'43; y la resta de 196'08 als pobres de Palma per conducte dels senyors Rectors.

Deu pagui als senyors membres que constituiren tan humanitaria Junta, els afanys, disgusts y actes de caritat amb que han duit á compliment sa missió voluntaria.

MALLORCA DOMINICAL, los admira y los dona la *enhorabona*.

CRONICA SETMANAL

Diumenje de la setmana passada, devés es presili vey, caigué un atlot de demunt sa murada, produintse ferides de consideració. No sabém com va esser; però qualsevol los vegi enfilats per allá dalt, jugant ó fentne de ses seues, se admirará de que no'n caiguen dos cada dia. No darém conta d'altre desgracia, encara que no n'han mancades.

Es mateix dia un homo va assaltar un vagó d'un tren de mercancies, á sis kilòmetros de Palma, apoderantse de un sach; però es maquinista s'en va teme quant fogia, y *mi hombre* deixá es sach en terra y heu doná á ses cames. Així mateix l'agafaren.

Are se veuen sellos del Cor de Jesús: es sa manifestació devota de sa filo-manía. A s'imprenta catòlica de sa Plassa d'en Coll en trobaréu: dos valen cinch cèntims.

Dissapte, un robo á sa Cervecería Lionesa y diumenje sa repeteix s'operació á una altre casa d'es Born. ¡Ja feya estona!

Sa funció que se celebrá diumenje á S. Jaume, ab motiu de benheirse sa bandera y material de sa benèfica associació de la *Cruz Roja*, va resultá solemníssima; hey assistí el Sr. Bisbe y predicá el Chantre D. Massiá Company. Se repartiren 200 bonos de pa.

A n'es toros jo no hi vaig anar, si va á dir vè; però un pajès d'es Capdellá que vaig topá p'es camí me digué qu'havian anat de lo millor; els inteligents califcan sa co-

rrila de regular, a pesar de que es *bichos* la prometian de aquelles que *viven eternamente en el ánimo de los espectadores*; aixó serà segons sían d'impressionables.

Ara circulan billets falsos de 100 pesetes.

Ja haureu sentit parlar d'aquest homo que trobaren devés Caimari, abandonat y vagant per dins aquelles muntanyes, sense sabrer qui era. Ha resultat ser un pobre loco fuit de Fornalutx.

Es nostro Alcalde ha publicat un bando molt acertat, en que se prohibeix amollar globos de paper ab esponjes enceses, per lo perillós que pot resultar si cauen dins un bosch ó payer ó demunt qualsevol combustible. També se proposa fer posar morral y collar á n'es cans, segons manan ses ordenances; aquesta segona part si que ja es massa cruel; fins ara aquesta rassa tan perseguida ha tengut dos punts ahont disfrutar els drets de ciutadania *perruna*: Constantinopla y Palma de Mallorca; ¿Com heu farán es pobres animals, si los llevant aquesta segona metròpoli? Fins aquí han conservat intempèrrits ses prerrogatives de que gosavan dins sa nostra *emperrada* ciutat, contra els bandos tirànichs dels alcaldes. Veurem aquesta vegada. El Sr. Roselló está disposat també á castigar s'abús qu'es comet cada dia á certs punts vorera de mar, bastant concorreguts els horabaixes ahont sa neda sense fil de roba; MALLORCA ja havia dit qualque cosa.

Els boers no se donan.

Els aschantis y els inglesos se barayan.

A l'India se fam fa més estray de cada dia.

A la China, (*) els russos diuen que si, els japonesos que no, els americans que no 'n volen esser res. Ses provincies del Sur están *conformes* ab sos europeus; á n'el Nort se fa una guerra desastrosa. S'Emperador tira per una banda, el Príncipe *Truan* pe s'altra, es general Chung-Ching-Chang vol posar á n'es trono un parent seu, s'altra proclama un nebot, y la cosa de cada dia s'embuya més. Tots sabém com comensarem aquest sigle; Deu vulga que no l'acabém ab un *maremagnum* fora mida.

Y ab tot y ab aixó, en Villaverde qu'ha sortit d'es ministeri. Tiré, ja hem passat es mal camí. Ab aquest homo no guanyavam per sustos; sempre seguit, si caig no caig, amenassant ab sa crissis. Al manco ara no haurém d'estar ab aquest sobresalt *continuo*.

PERE ESTEPA

(*) Lo de sa mort de s'Embaixador espanyol, pareix que no se sab cert.

Amb aquest número repartim als nostros suscritors el pleg 6 de BROTS D'ORTIGA.

Pessa en un acte y en vers mallorquí popular, composta p'en

Pere d'Alcántara Peña

D'aquesta aplaudida y xistosa comedieta, ben aviat n'hi haurá ecsempars venals á s'Imprenta d'en Jusep Mir—Cadena de Cort, núm. 11.

Com sa tirada es curta y son hastants els ecsempars demanats, es convenient qu'els qui desitjan adquirir aquesta obreta, passin á comanar-la, pues podria esser molt be que més envant no n'hi hagués per qui 'n voldrá.—A 3 reals ecsemplá.

NOTA.—A n'es qui 'n fassan *pedidos* de 10 ecsemplás en amunt s'els farà una rebaixa considerable.

Imprenta de José Mir.—1900